

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№6

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 829 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-iyunda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Luis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni shakllantirishda xitoy va rossiya investitsiyalarining qiyosiy tahlili.....	20
Malikov Numonjon Kamalovich	
Raqamli texnologiyalarning makroiqtisodiy barqarorlikka ta'siri	26
Sherzod Rajabov, Istora Abdusalomova	
Reducing inequality through human capital development: a comparative analysis of policies in the european union and uzbekistan	30
Ilxomjonov Jaxongir Alisher o'g'li	
Hududiy raqamli infratuzilmaning xizmat ko'rsatish sektoriga ta'siri: samarqand viloyati misolida	39
Musinov Dilshod Sultanovich	
Ways to improve quality in hotels through digital technologies	44
N.A. Rakhmonova	
Проблемы и пути внедрения механизма налогового стимулирования центров инновационного роста нового узбекистана.....	48
Умаров Б. С.	
Влияние протекционистской политики на инвестиционные стратегии промышленных предприятий.....	55
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Fiskal siyosat tahlili: aholi bandligi; aholi daromadlari; soliqqa tortish.....	61
Isroilov Boxodir Ibragimovich, Navruzova Farog'at Abdihamid qizi	
Problems in entrepreneurial potential development: a comprehensive analysis of contemporary barriers and challenges	67
Baxtiyor Xabibullayev Abdulvoxid o'g'li	
Tijorat banklarida aholi omonatlarining jozibadorligini oshirishning metodologik asoslari va amaliy yo'nalishlari	73
Xakimov Zoxid Norbo'tayevich	
To'lov aylanmasining mohiyatini aniqlashda to'lov va to'lov oqimlarining roli.....	78
I.F.Sayfiddinov	
Moliyaviy inklyuzivlikni ta'minlovchi samarali soliq siyosati.....	83
Artikov Ne'matulla Abdusalamovich	
Youth, digital finance, and the gig economy in uzbekistan	86
Akmal Boymurodov	
Aktsiyadorlik jamiyatlari korporativ boshqaruvda qaror qabul qilishda raqamli texnologiyalardan foydalanish masalalari	91
Xabibullaeva Shirinxon Tohir qizi	
В условиях трансформации обеспечение развитие образования и нуки в сфере подготовки управленческих кадров	98
Суюнов Дилмурод Холмурадович	
Ипотечное кредитование как инструмент социальной политики в узбекистане	104
Базарова Нигора Равшановна	
Kichik biznes subyektlari tomonidan hudud aholisi bandligini ta'minlashning ijtimoiy va iqtisodiy natijalari.....	110
Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
Kichik korxonalar istiqbolli hududlarda sanoat ishlab chiqarish holati dinamikasi.....	114
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
Banklarning aktivlarini daromadliligini oshirish yo'llari	118
Elbusinova Umida Khamidullaevna	

Ekologik omillar o'zgarishining dehqon xo'jaliklari yalpi hosiliga ta'siri	123
Otamurodova Dildora Abdukrimovna	
O'zbekiston tijorat banklarining yashil iqtisodiyotdagi o'rni	128
Eshev Furqat A'zamovich, Ibragimova Feruza Axtamovna, Jumanazarova Malika Baxtiyorovna, Raxmatova Mohina Dilmurod qizi	
Использование интеллектуальных технологий в процессе обслуживания клиентов банка	132
Хашимова Дилёра Пахритдиновна	
Innovatsion faoliyatning moliyaviy rag'batlantirish va boshqaruv samaradorligini belgilovchi omil va jihatlari.....	138
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
Import tovarlari bo'yicha aksiz solig'ini undirishning nazariy asoslari.....	143
Abdurasulov Murodjon Bahrom o'g'li	
Роль цифровых валют центральных банков в модернизации платёжной инфраструктуры: мировой опыт и перспективы Узбекистана	150
Срожиддинова З.Х., Тухтасинова Д.Н.	
Tijorat banklarida chakana to'lov tizimlarini nazariy asosi.....	155
Sultonov Davronjon Rustam o'g'li	
Tikuv-trikotaj korxonalarida raqobatbardoshlikni oshirishda strategik menejmentning roli	161
Mamatraimov Islom Mamanazarovich	
Ta'lim, ekologiya va raqamlashtirish sohalarida bolalar va o'smirlar turizmini integratsiyalash: xalqaro tajribalar va O'zbekiston.....	170
Islomova Dilrabo Salomovna	
Iqtisodiy masalalarni matritsalar nazariyasi asosida modellashtirish va python dasturlash tilida yechish.....	175
Tojiyev Ilhom Ibraimovich, To'rayeva Feruza Dilmurodovna, Namozova Barchinoy G'ayrat qizi, Baxronova Zuhra Otaniyoz qizi	
Pul bozori barqarorligini ta'minlashda tijorat banklarida likvidlikni boshqarish samaradorligi	188
Sattorova Nasiba G'aniyoz qizi	
The role of digitalization of healthcare in the implementation of the safe city project	192
Akbarjon Iminov	
Аутоиммунные поражения центральной нервной системы, возникающие после стрептококковой инфекции	198
Умарова Саодат Сулаймоновна, Нормакматов Бахтиёр Ботиралиевич	
Iqtisodiyotiga yo'naltirilgan investiyalar tahlili.....	204
Namozov Olim Botirovich	
Creating a favorable climate for investment in agriculture	209
U.I.Djumaniyazov, B.J.Mirzaev	
Davlat ishtirokidagi korxonalarni korporativ boshqaruvni xalqaro standartlari asosida takomillashtirish	214
F.Djalilov	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy su'g'urta qilish xarajatlarini hisobi.....	222
Kuliboyev Azamat Shonazarovich	
O'zbekistonda bank operatsion xarajatlari buxgalteriya hisobi.....	227
Qurbonova Sitara Vahobjon qizi	
O'zbekistonda kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini rivojlantirishning strategik yo'nalishlari.....	233
Musayev Ozodjon Shavkat o'g'li	
Пути обеспечения стабильного экономического роста в условиях перехода к зелёной экономике, совершенствования государственной экономической политики и повышения эффективности внедрения принципов цикличной экономики.....	237
Худайбергенова Адалат Негматуллаевна, Убайдуллаев Сирожиддин Жамшидович, Файзиёва Хамида	

Кудратовна, Эшбоев Миржалол Бахромович	
O'zbekiston sanoatining iqtisodiy holatini baholash	241
Mamanazarov Oybek Shomurodovich	
Maktabgacha ta'limda tayanch kompetensiyalarni shakllantirishda matematika va savod asoslarining didaktik yechimlari.....	247
Mingboyeva Guldorxon Maxmudovna	
Soliq tizimida soliq riskini baholash uslubiyoti.....	252
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
Budjetni rejalashtirish tizimida jismoniy shaxslar daromadlari bo'yicha prognozlashni takomillashtirishning metodologik asoslari	260
Babaev Shavkat Bayramovich	
Понятие и сущность денежного потока в системе финансового управления.....	267
Машарипова Шахло Адамбаевна	
Yashil mehmonxonalarda strategik tahlil metodologiyasi	274
Rasulova Nigora Yusupovna	
Цифровая трансформация: новые возможности и современные тенденции в управлении бизнесом и инвестициями.....	279
Баратова Динора Алишеровна	
Mehmonxonalarda xizmat ko'rsatishning sifati va samaradorligini baholash.....	283
Ikromov Akbar Farxod o'g'li	
Модель внедрения open banking в Узбекистане: предложение на основе международного опыта и локальных особенностей.....	288
Камалов Шухрат Камалович, Аскарова Дилором Хожимуратовна, Баходиров Жасурбек Олёрбек ўғли, Маликов Шохрух Шокирович, Тенгелова Фарангиз Мажид кизи	
O'zbekistonda islom moliyasini joriy qilishning yo'llari	295
Ashurbayev Farrux Alisher o'g'li, Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
AQSH tajribasiga ko'ra eksportni iqtisodiy o'sishga tasiri	299
D.E.Qarshiev	
Iqtisodiyotni tartibga solish orqali aholi farovonligini oshirishning ahamiyati	304
Berdibekov A.	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish va aholi moliyaviy savodxonligini oshirishda inklyuziv molianing ahamiyati.....	308
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Problems of the financial mechanism influence for stable and inertial development of enterprises.....	313
Zaynalov Jakhongir Rasulovich, Alieva Susanna	
Tibbiyot turizmni rivojlantirish va uning salohiyatini iqtisodiy baholashning ilmiy va uslubiy asoslari	317
Vofaxojayeva Dilafruz Marufovna	
Turistik destinatsiyalar va raqamli marketing texnologiyalari orqali turizm barqarorligini transformatsiya qilish	322
Nurmuhammadxon Oppoqxonov	
Kichik va o'rta biznes moliyaviy barqarorligining kambag'allikni kamaytirishdagi ahamiyati.....	327
Djamalov Xasan Numanjanovich	
Qoraqalpog'iston respublikasida turizmni rivojlantirishning tashkiliy va iqtisodiy salohiyatini baholash.....	335
Xoshimov Baxrom Baxadirovich	
O'zbekiston turizm sektorida tog' turizmining ulushi.....	343
Alimov Abduvakil Komil o'g'li	
O'zbekiston respublikasida investitsiya faoliyatini moliyaviy boshqarish va bunda xorij tajribasi.....	348
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	

Tadbirkorlik faoliyatini samarali boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning holati.....	354
Sattarov Xayrulla Fayzullayevich	
Tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarni rivojlantirish strategiyasini tanlash va asoslash	358
Shakirova Madinaxon Gafurdjanovna	
O'zbekistonning xalqaro valyuta-moliya tashkilotlari bilan o'zaro hamkorlik aloqalarini mustahkamlash yo'nalishlari.....	362
Gulmurodova Marjona Olimjon qizi, Turg'unova Zohida Shavkat qizi, Umida Yuldasheva	
Jismoniy shaxslarning daromadlarini soliqqa tortish tartibini takomillashtirish.....	367
Bobomurotova Manzura Panji qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlari va qimmatli qog'ozlar bozori o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlar	372
Berdaliyev Javohir Jahongir o'g'li	
Farg'ona viloyati mahallalarida tadbirkorlikni va hunarmadchilikni rivojlanishi holati tahlili	379
Tuxtasinov Zafarjon Odiljonovich	
Проблемы охраны окружающей среды и формирования «зеленой экономики»	389
Ёдгорова Мухайё Шухратовна, Иминова Наргиза Акрамовна	
The evolution of passenger transport in uzbekistan and its impact on economic growth.....	392
Naubetova Ziyada Niyet kizi	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy sug'urta qilish xarajatlarining hisobi.....	397
Kuliboev Azamat Shonazarovich	
Jahon sug'urta amaliyotining O'zbekiston sug'urta bozorining rivojlanishiga ta'siri	402
Kuvatova Dinara Anvarovna	
Milliy iqtisodiyotda xorijiy investitsiyalarning ahamiyati va ta'sir mexanizmlari	406
Abdullayev Zoxid Xolxo'jayevich	
Xaridorlar bilan hisob-kitoblar auditida moliyaviy tahlil usullarini qo'llash xususiyatlari.....	411
Saginbaev Sultanbek Turdibay o'g'li, Sultamuratov Qallibek	
The function and value of commercial banks in fostering capital market growth	416
Isakov Janabay Yakipbaevich	
Raqamli texnologiyalarning korxonalar risk boshqaruvidagi rolini swot tahlili orqali tadqiq etishning ahamiyati	427
Tojimatov Izzatbek Ikromali o'g'li	
Germaniyaning deutsche banki va buyuk britaniyaning barclays banki xizmatlar amaliyoti va uni o'zbekiston bank tizimi faoliyatiga qo'llash yo'llari	432
Raxmatov Temur Sotiboldiyevich	
The state and development trends of business process auditing in joint-stock companies in uzbekistan.....	439
Utegenova Sarbinaz Turdimuratovna	
Mamlaktimizda amaldagi budjetlararo munosabatlarning tartibi hisobi, hamda uning ahamiyati	444
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li, Saydullayeva Zeboxon Shukrilla qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni boshqarishni takomillashtirish	462
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna, Li Zin Bo	
Barqaror rivojlanish va yashil iqtisodiyotning mamlakatimizda so'nggi yillardagi oshib borayotgan ahamiyati	467
Bahodirova Mohigul	
Conceptual framework for boosting the financial and economic performance of investment projects in industrial enterprises.....	472
Sarriev Kahraman Ramatullaevich	
Bandlik va ayollar tadbirkorligi	477
Ibodullayeva M.S.	

Mamlakatimiz yalpi ichki mahsulotini ekonometrik prognozlash	482
A'zamov Musurmon Axmadovich, Islomov Javohir	
Eksport siyosatini tadbirkorlik faoliyati rivojlanishiga ta'siri	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich, Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
Aholini ish bilan ta'minlashda qishloq aholisini mehnat salohiyatidan foydalanish.....	492
Noiba Qodirova Maxmud qizi	
Yashirin iqtisodiyotni kamaytirishda rasmiy bandlik va moliyaviy munosabatlarni rivojlantirish	497
Xalimbetov Farxad Bagibekovich, Reyimberdiyev Baburbek Adilbek o'g'li	
Analysis of touristic potential and capacity of ecotourism sites	501
Abdurakhmanova Akida Faizulla kizi	
Xorijiy investitsiya ishtirokidagi korxonalarni moliyalashtirishni takomillashtirish.....	509
Salohiddinov Jaloliddin	
Infratuzilma va bozor infratuzilmasi tushunchalarining nazariy tavsifi	516
G'aniyev Botir Baxtiyorovich	
O'zbekiston va xorijiy davlatlarda aksiyadorlik jamiyatlarining qimmatli qog'ozlar orqali kapital yig'ish strategiyalari	520
Dilnozaxon Muxitdinova	
Iqtisodiy inqiroz paytida korxonalarda likvidlilikni boshqarish strategiyalari	527
Abdusalomova Nodira Bakhodirovna, Jabborova Sevinch Xusanovna	
O'zbekistonda islomiy mikromoliyaviy xizmatlar orqali ish bilan bandlikni oshirish istiqbollari.....	532
Mamatkulov Humoyun Bobir-ugli	
Textile enterprises and changing market conditions: integration of demand analysis, trend forecasting and strategic assortment management	536
Ikramova Nodira Burkhon kizi	
Aksiyadorlik korxonalari boshqaruv tizimida korporativ madaniyatni takomillashtirish	540
Umarchodjaeva Muyassarhon Ganievna, Omanova Nargiza Rustam qizi	
Moliyaviy faoliyat natijalari hisobi va auditini takomillashtirish.....	548
Po'latov Xudoyberdi Uktamovich, Abduxoliqov Isomiddin Ikrom o'g'li	
Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda iqtisodiyotning real sektori korxonalariga kreditlar bo'yicha foiz stavkalariga ta'sir ko'rsatishda markaziy banklarning qayta moliyalash stavkalarining rolini tahlil qilish	553
Jabbarov Eliboy, Abdullayeva Charos Abdullo qizi	
O'zbekistonda qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlashda innovatsiyalarning roli va iqtisodiy samaradorligi	558
Raximov Baxromjon Ibroximovich, Solohiddinov Nuriddin Sirojiddin o'g'li	
Sirkulyar iqtisodiyotni rivojlantirish orqali chiqindilarni boshqarish muammosini bartaraf etish yo'llari	563
Narzullayev Elmurod Shuxrat o'g'li, Hamrokulov Ulug'bek Abdurahmatovich	
Korxonani samarali boshqarishni ta'minlash strategiyalari	567
D.Mutalova	
Masofaviy ta'lim platformalarining qiyosiy tahlili va funksional xususiyatlari.....	571
Nabieva Nilufar Nabi qizi	
Raqamli iqtisodiyotning jamiyat hayotiga ta'siri.....	577
Aripova Ziyoda Xayrullayevna, Nurmuxamedova Tursunoy Usmonovna	
Transportda turistik xizmatlarni boshqarish mexanizmini takomillashtirish.....	581
Tuychiyev Anvarjon Muxtorjonovich	
Ipak yo'lining tarixiy madaniy merosi va hunarmandchiligi: dolzarb muammolar va tadqiqot istiqbollari	584
Xushnazarova Maxzuna Gulamdjanovna	

Eksport faoliyatini rag'batlantirishda institutsional va moliyaviy mexanizmlarning roli.....	589
Umarkulov Kodirjon Maxamadaminovich	
Elektron pul evolyutsiyasi.....	595
Marpatov Mavlonxon Dadashevich	
Yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida sanoat korxonalarining roli.....	600
Nasullayeva Yoqutoy Nasim qizi	
O'zbekistonda turizm marketingi va raqobatbardoshligini oshirish	606
Ikramova Nasiba Axmadovna	
Kambag'allikni qisqartirishning zamonaviy yo'nalishlari.....	610
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Shodiyev Fazliddin Qalandar o'g'li	
Jamiyatda imkoniyati cheklanganlarning bandligini ta'minlashning ijtimoiy-iqtisodiy asoslari.....	615
Tilavova Munisa Maxmudovna	
Moliyaviy matematika vositalarining O'zbekiston kredit tizimidagi qo'llanilishi.....	620
Shamsiyeva Nigora Rafiq qizi	
Ecological sustainability in tourism: regional practices and global reflections.....	626
Sayyora Safaeva	
Quyi amudaryo mintaqasida turli darajadagi destinasiyalararo ixtisoslashgan klasterlarni shakllantirish asoslari va ularning o'ziga xos jihatlari.....	631
Doschanov Tangirbergen, Ollanazarov Bekmurod Davlatmurotovich	
Fine dining restoranlarida marketing strategiyalarining shakllanishi va mijoz jalb qilishda ularning ahamiyati.....	641
Jumaniyazova Sarvinoz Mansur qizi	
Soliq to'lovchilarning majburiyatlari bajarilishini kontseptual asoslari va shartlari asoslari xususida.....	644
Abdusherozov Abdullo Baxtiyorovich	
Davlat sektoridagi tashkilotlarda smetalar tuzish tartibi	651
Abdulaziz Norquchqorov Ziyadullayevich	
Качественное развитие рынка труда узбекистана.....	657
Мамадалиева Хафиза Холдаровна	
Kichik biznes subyektlarining aholi bandligini ta'minlash orqali kambag'allik darajasini pasaytirishdagi o'rni.....	664
Maxamadaliyev Boburbek Baxodir o'g'li	
Устойчивое развитие esg-менеджмента: от тренда к фундаментальной стратегии выживания и процветания.....	670
Собирова Нилуфар Бекпулат кизи	
Sirdaryo viloyatida investitsion faollikni oshirishda davlat va xususiy sektor hamkorligi	676
Mamatqulova Muxlisa Komiljon qizi	
Qurilish loyihalarini moliyalashtirishning milliy va xalqaro tajribasi	681
Yashin Iboyev	
Xizmatlar sohasida innovatsion muhitni yaratishning dolzarb masalalari.....	687
Kamoliddin Mamatqulovich Ibodov, Jamshid Abduxaliqovich Xolboyev	
Sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini boshqarishda tovar aylanmasi tahlili.....	692
Jumayeva Gulrux Jo'raqulovna	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda innovatsion faoliyatning moliyaviy va boshqaruv hisobini takomillashtirish masalalari	698
Xushvaqtova Nozanin Nurbek qizi	
Effect of processing on nutrients in tomato products.....	706
Ergasheva Muhabbat Komil kizi	
Asosiy vositalarni davomiy (uzluksiz) baholash.....	710
Kuziev Islom Nematovich, Raxmonov Xurshidbek Shavkat o'g'li	

Sun'iy intellekt: Markaziy banklarni qanday o'zgartirmoqda?	715
Shahboz Qozoqov Ortiqbaevich	
Kichik biznes subyektlarida tashkil etilgan baliqchilikka ixtisoslashgan xo'jaliklarning mamlakat oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashdagi o'rni.....	720
Vazirov Azamat Yoqubjonovich	
Korxonalarning marketing faoliyatini strategik rivojlantirish yo'nalishlari.....	725
Isokboeva Zilola Rustam qizi	
К целям повестки 2030: анализ экономических индикаторов узбекистана	728
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
Современное состояние исследований в области использования цифровых технологий в инвестиционной деятельности	734
Ирмухамедова М.Д.	
Tijorat banklarining raqamli transformatsiyasi jarayoni, uning imkoniyatlari va xavf-xatarlarini tahlil qilish.....	741
Eshqobilov Ahmat Jovliyevich	
Aholi sonining o'sishi va iqtisodiy infratuzilmaga yuklanish: hududiy tahlil	745
To'rayev Nurbek Baykulovich	
O'zbekistonda oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash va boshqarishning hududiy rivojlantirish strategiyasi	751
Nuraliev Temurjon Erkinjon o'g'li	
O'zbekistonning zamonaviy korxona va tashkilotlarda boshqaruv masalalari	756
Ahtamova Mohigul Erkinovna	
Davlat tashkilotlarida ichki audit tuzilmalarini tashkil etishni rivojlantirish	761
Nasimov Fazliddin Sirojevich	
Yashil moliyalashtirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining roli: imkoniyatlar va xavflar tahlili	765
Isoqulova Munisxon Abdurasul qizi	
Критерии экологичности бренда: как измерить «зеленый» имидж?	769
Носирова Чарос	
Qishloq xo'jaligini innovatsion texnologiyalar asosida boshqarish	775
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
Investitsion muhit tushunchasining makroiqtisodiy tahlili va nazariy model.....	780
Saidov Rasul Boltabayevich, Jo'rabekova Xumora Muzaffar qizi	
«O'ztransgaz» AJ faoliyatini 2024–2027 yillarga prognozlashtirishda ekonometrik modellar asosida tahlil	784
Sindorov Davlatbek Abdumajid o'g'li, Murodov Sardor Nurali o'g'li	
Favqulodda vaziyatlarning oldini olishga qaratilgan tibbiy profilaktik ishlar.....	791
Mahmudov Otamurod Hoshimovich, Murtazova Sh.N.	
Xizmat ko'rsatish sohasida elektron tijoratni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar tahlili.....	795
Maxmudov Lazizbek Ubaydullo o'g'li	
O'zbekiston chakana savdosi tizimi va uning rivojlanishi.....	806
Yaqubov Azizbek G'anibekovich	
Milliy iqtisodiyotni tartibga solishda davlatning o'rni va maqsadi	812
Amonov Mehriddin Oromiddinovich	
Aksiz solig'ining iqtisodiy mohiyati va budjet daromadlarida tutgan o'rni.....	816
Abdurashidov Abdusamad Abdurahmonovich	
Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirishda zamonaviy sifat menejmenti tizimining o'rni.....	822
Asadullina Nailya Ramilevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	

O'DK: 65:332,81

UY-JOY FONDINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA ZAMONAVIY SIFAT MENEJMENTI TIZIMINING O'RNI

Dotsent., **Asadullina Nailya Ramilevna**,

Assistent., Mustaqil izlanuvchi, **Normurodov Sarvar Norboy o'g'li**,

Toshkent davlat agrar universiteti, TDAU,

E-mail: s.n.normurodov@bk.ru

Annotatsiya: Mazkur maqolada respublikamiz uy-joy kommunal xo'jaligini boshqarish borasidagi muammolar, sohadagi islohotlarning borish holati hamda uy-joy fondini boshqarishni takomillashtirishda tejamkor ishlab chiqarish konsepsiyasidan foydalanish va bu masalada menejmentning roli borasida taklif va tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: tejamkor ishlab chiqarish, tejamkor texnologiyalar, jarayonlarni optimallashtirish, innovasiya, innovasion yondashuv, iste'molchilarning qoniqqanligi, xizmatlar sifati, uy-joy fondini boshqarish.

Abstract: The article provides proposals and recommendations on the problems of housing and communal services management in our republic, the progress of reforms in the industry, the use of the concept of lean manufacturing in improving the management of the housing stock and the role of management in this matter.

Key words: lean manufacturing, lean technologies, process optimization, innovation, innovative approach, customer satisfaction, service quality, housing stock management.

Аннотация: В статье даны предложения и рекомендации по проблемам управления жилищно-коммунальным хозяйством нашей республики, ходу реформ в отрасли, использованию концепции бережливого производства в совершенствовании управления жилищным фондом и роли менеджмента в этом вопросе.

Ключевые слова: бережливое производство, бережливые технологии, оптимизация процессов, инновации, инновационный подход, удовлетворенность потребителей, качество услуг, управление жилищным фондом.

KIRISH

Zamonaviy iqtisodiy taraqqiyotda innovatsion jarayon va innovatsion faoliyat natijasi har qanday mamlakat milliy iqtisodiyoti rivojlanishini belgilovchi hamda global bozordagi raqobatbardoshligini aniqlaydigan eng muhim omillardan hisoblanadi. Hozirgi davrda qaysi korxona, tarmoq, hudud yoki umuman mamlakat iqtisodiyotida innovatsion boshqaruv faoliyati yaxshi yo'lga qo'yilgan bo'lsa o'sha joyda iqtisodiy o'sish va rivojlanish ta'minlanadi.

Lekin amaliyotning ko'rsatishicha, boshqaruv sohasidagi innovatsiyalarga yetarlicha ahamiyat qaratilmagan holda korxonalar, tarmoqlar, hududlar va umuman milliy iqtisodiyot taraqqiyotini asosan texnik va texnologik innovatsiyalar bilan bog'lashadi. Ammo boshqaruv samaradorligiga faqatgina amaliyotga yangi asbob-uskunalar va texnikalarni joriy etish bilangina erishib bo'lmaydi. Fikrimizcha, zamonaviy boshqaruv usullari va texnologiyalardan samarali foydalanish tizimini joriy etish bundan kam bo'lmagan ahamiyat kasb etadi.

Menejment klassigi - ilmiy menejment asoschisi F.Teylor ta'kidlaganidek: "hatto eski jihozlar(asbob-uskunalar) bilan ham ishni yaxshi tashkil etish, yangi jihozlar bilan yomon tashkil etilganidan har doim yaxshi".

Har qanday faoliyatni yangilash va rivojlantirish avvalo, uni amalga oshirish usullarini takomillashtirish hisobiga ro'y beradi. Shunday ekan, har qanday faoliyat yuritishning innovatsion strategiyasini aniqlovchi boshqaruv tizimini takomillashtirishga qaratilgan innovatsion konseptual yondashuvlarni joriy etish zarurati paydo bo'ladi. Boshqarish samaradorligini oshirish va uning faoliyatini yaxshilashning zamonaviy usullaridan

biri - bu Lean Production (Tejamkor ishlab chiqarish) konsepsiyasini joriy etish hisoblanadi. Jahon bozoridagi ko'pgina muvaffaqiyatli kompaniyalar o'zlarining yutuqlari va holatlarini ushbu yondashuv samaradorligi bilan namoyon etishmoqda.

Oxirgi yillarda yetakchi xorijiy mamlakatlarda tejamkor ishlab chiqarish usuli keng qo'llanilib ommaviylashgan bo'lishiga qaramasdan bizning respublikamizda mazkur boshqaruv usulidan foydalanish talab darajasida emas yoki bo'lmasa u haqida aksariyat korxona va tashkilotlar umuman tasavvurga ham ega emas deyish mumkin.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Lean Production (tejamkor ishlab chiqarish) konsepsiyasi yaponiyaning Toyota(Toyota) kompaniyasi menejmenti tamoyillariga asoslangan bo'lib, uning mohiyati yo'qotishlarning barcha turlarini bartaraf etish, ya'ni bunda asosiy g'oya- ishlab chiqarishni tashkil etishning maksimal darajada soddalashtirilishi va yo'qotishlarni bartaraf etish hisoblanadi.

Lean Production atamasi birinchi marta 1988 yilda Djon Krafzikuning Massachusetts texnologiya universitetidagi ilmiy ishiga asoslangan Lean ishlab chiqarish tantanasi(triumfi) nomli maqolasiga binoan paydo bo'lgan. Ishda u Koliforniyadagi Toyota kompaniyasi bo'linmasida sifat bo'yicha muhandis sifatidagi o'z ish tajribasiga tayangan.

Tejamkor ishlab chiqarish usuli - o'zida ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish, sarf-xarajatlarni kamaytirish, mahsulot sifatini yaxshilash, iste'molchilar xohish-istaklarini qondirishga yo'naltirilgan sifat menejmentini namoyon etuvchi innovatsion yondashuv.

Tejamkor ishlab chiqarishni joriy etish uchun ushbu tizim tamoyillarining mazmun-mohiyatini anglash zarur bo'lib, ular quyidagilarda namoyon bo'ladi:

yakuniy iste'molchi nuqtai nazaridan mahsulot qadr-qiymati yaratuvchisini aniqlash(iste'molchi uchun nima kerakligini aniq bilish);

mahsulotni ishlab chiqarish va yo'qotishlarni bartaraf etish zanjiridagi barcha zaruriy xatti-harakatlarni aniqlash(barcha xatti-harakatlarni buyurtmani olishdan to mahsulotni yakuniy iste'molchiga yetkazib bergunga qadar bo'lgan jarayonni ketma-ket tarzda izohlash);

ishlab chiqarish zanjiridagi xatti-harakatlarni ularning o'zida ishlar oqimi(kutishlar, to'xtashlar va boshqa yo'qotishlar yo'qligi)ni namoyon etishlari uchun qayta qurish;

yakuniy iste'molchiga zarur bo'ladigan xatti-harakatlar(faqat yakuniy iste'molchiga kerak bo'ladiganini qiling);

keraksiz xatti-harakatlarni doimiy qisqartirish hisobiga mukammallikka intilish(yo'qotishlarni topish va bartaraf etish hisobiga ishlarni doimiy takomillashtirish).

Shuni alohida ta'kidlab o'tish mumkinki, har qanday tashkilotda ishlar samaradorligini pasaytirishga olib keluvchi va yakuniy iste'molchiga hech qanday naf keltirmaydigan katta miqdordagi yo'qotishlar bo'lishi mumkin.

Umuman olganda, "Tejamkor ishlab chiqarish" biznes jarayonlarini optimallashtirishda barcha xodimlarni jalb etishni va maksimal darajada bozorga mo'ljal olishni o'zida namoyon qiladi.

Zamonaviy tejamkor ishlab chiqarishning eng mashhur va ko'p qo'llaniladigan dastaklariga 5S, Andon, Kaizen, Muda, PDCA va boshqalarni misol qilish mumkin.

Ba'zan konsepsiyani yaxlit tarzda anglash uchun ushbu tizim elementlarining birining nomidan «JIT» (Just-in-time, «aniq - o'z muddatida - ishlab chiqarish»), «kaydzen»dan foydalanishadi.

Masalan, sifatni boshqarish bo'yicha buyuk amerika olimi U. Shuxart(1891-1967 yy.) birinchi bo'lib PDCA(rejalashtirish (Plan), amalga oshirish (Do), tekshirish (Check), ta'sir qilish (Act)) konsepsiyasini yaratdi (1939 y. «Sifatni boshqarishning statistik usullari» deb nomlangan monografiyasida). PDCA konsepsiyasini turli sohalarida samarali qo'llash o'z navbatida mazkur sohalar faoliyati samaradorligini sezilarli darajada oshirishga imkon berdi.

Sifatni boshqarish nazariyasi bo'yicha yana bir mashhur amerikalik olim - maslahatchi E. Deming(1900 – 1993 yy.) Shuxart siklini faol targ'ibot qildi va keyinchalik PDCA siklini PDSA("study" - o'rganish)ga modifikatsiya qildi va o'tgan asrning 50 yillarida Yaponiyada uni qo'llashni taklif qilib Kaydzen tizimini yaratishga muhim hissa qo'shdi.

Kaydzen (yap. 改善; kaydzen; Kaizen bu - ishlab chiqarish jarayonlarini, ishlanmalarni, yordamchi biznes-jarayonlarni va boshqaruvni, shuningdek, hayotning barcha jabhalarini to'xtovsiz takomillashtirib borishga yo'naltirilgan yapon falsafasi yoki amaliyotidir. Uning yaponchadan tarjima qilingandagi ma'nosi "to'xtovsiz takomillashtirish" yoki "yaxshi tomonga o'zgarishlar" degan ma'noni anglatadi. Umuman olganda, kaydzenning maqsadi-bu yo'qotishsiz ishlab chiqarish hisoblanadi.

Uy-joy kommunal xo'jaligini isloh etish va boshqarish borasidagi muammolarni yechish borasida sezilarli hissa qo'shgan MDH olimlaridan A.Abolina, E.Byakov, B.Gongolo, Ye.Dobroves, A.Dronova, G.Ivanova,

L.Konyuxova, A.Kruglikova, O.Lavruxina, N.Maksimov, L.Chernyshov va boshqalarning nomlarini keltirib o'tish mumkin. O'zbekistonda ham uy-joy kommunal xo'jaligi sohasining nazariy va amaliy jihatlarini V.Yodgarov, D.Butunov, I.Davletov, T.Xasanov va boshqalarning ilmiy ishlarida o'z ifodasini topgan. Lekin respublikamizda shu paytgacha tejamkor ishlab chiqarish usulini kommunal uy-joy xo'jaligi sohasiga joriy etish borasida ilmiy izlanishlar amalga oshirilmagan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ilmiy maqolamizni yozish uchun olib borilgan tadqiqot jarayonida ilmiy mushohada, abstrakt-mantiqiy fikrlash, qiyosiy va tizimli tahlil, analiz va sintez, tizimli yondashuv, induksiya va deduksiya usullaridan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ma'lumki, O'zbekiston milliy iqtisodiyoti o'zida yuzdan ortiq turli yo'nalishdagi moddiy ishlab chiqarish tarmoq va tarmoq osti tarmoqlari va xizmat ko'rsatish sohalarni namoyon etadi. Shunday sohalardan biri - bu uy-joy kommunal xo'jaligi sohasidir. Ilmiy tilda ifodalaganda, uy-joy kommunal xo'jaligi - bu insonlar uchun qulayliklar yaratuvchi va ularning yashashlari uchun keng ko'lamdagi uy-joy xizmatlarini, masalan, uylar va boshqalar uchun suv ta'minoti, suv yetkazib berish, kapital ta'mirlash xizmatlarini taqdim etish yo'li orqali aholi punktlari inshootlarining turli muhandislik infratuzilmalari faoliyat yuritishini ta'minlovchi tarmoqlarosti majmuasidir.

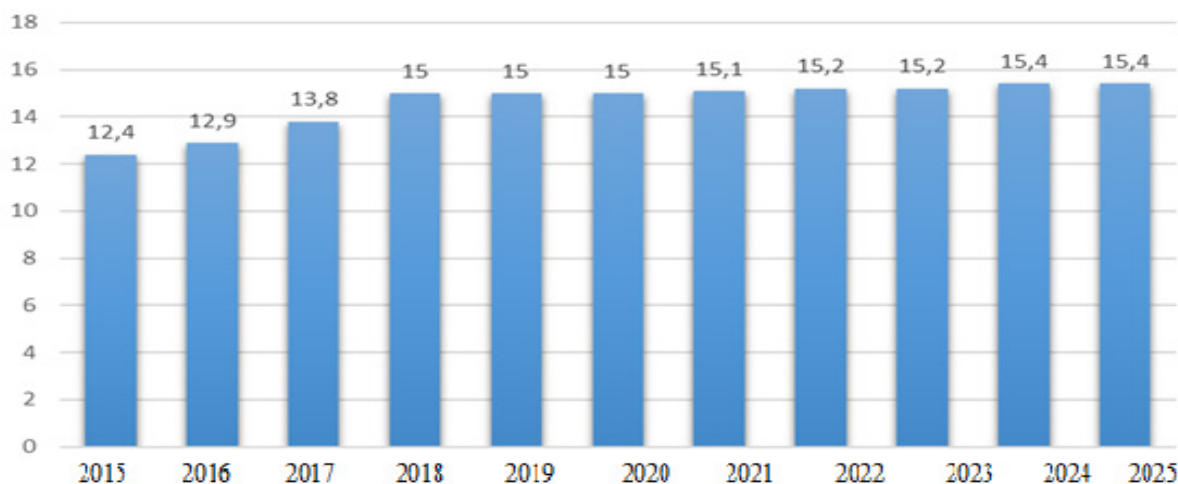
Mazkur soha respublikamiz ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi sababi, mamlakat iqtisodiyotining kelgusi rivojlanishi aholi turmush darajasining oshishi bilan, demak, uy-joy kommunal sektorining rivojlanishi va aholining yashash sharoitlarining yaxshilanishi bilan chambarchas bog'liq. Ushbu soha aholining uy-joy kommunal xizmatlariga hamda sanoat korxonalarining esa ishlab chiqarish resurslari uchun zarur bo'lgan ehtiyojlarini ta'minlashga xizmat qiladi.

Aholi farovonligini ta'minlash, ularning yaxshi yashashlari uchun zaruriy shart- sharoitlar yaratish respublikamizda olib borilayotgan islohotlarning pirovard maqsadidir. Bu borada uy-joy kommunal sohasining samarali faoliyat ko'rsatishi muhim ahamiyat kasb etgan tarzda, sohani boshqarish va tartibga solishning rivojlangan mamlakatlar amaliyotida o'zini oqlagan zamonaviy boshqaruv mexanizmlarini samarali joriy etish o'z navbatida aholi turmush darajasini oshirishga ijobiy ta'sir etadi. Shuni ta'kidlash lozimki, mamlakatimizda kommunal xizmat ko'rsatish bo'yicha zamonaviy bozorni shakllantirish mavjud imkoniyatlardan oqilona foydalanish yo'lida izchil sa'y-harakatlar ro'yobga chiqarilmoqda. Ammo hozircha sohada olib borilayotgan ishlar sifati bugungi davr talablariga to'liq javob bermayapti. Ayniqsa, aholi tomonidan to'lanadigan kommunal to'lovlar narxining doimiy ravishda oshib borish tendensiyasining kuzatilayotganligiga qaramasdan kommunal xizmat ko'rsatish xo'jaliklari tomonidan ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatining, shuningdek, sohada resurstejamkor va energiyatejamkor texnologiyalardan foydalanish holatlarining talab darajasida emasligini ta'kidlab o'tish mumkin.

Resurslarni ilmiy boshqarish darajasini oshirishda innovatsion usullar va yondashuvlarni qo'llash bugungi kunda muhim ahamiyat kasb etib bormoqda*16+. Bu uy-joy kommunal xo'jaligida mehnat unumdorligini oshirishning eng muhim zaxiralardan biri bo'lishi tasodifiy emas. Resurslar va zaxiralarni boshqarish- demak, innovatsion nuqtai nazardan ijtimoiy ehtiyojlarni hisobga olish bilan elektr, issiqlik, gaz resurslaridan, uy-joy kommunal xo'jaligidagi mehnat resurslaridan va boshqalardan samarali foydalanishdir.

Yuqorida ta'kidlanganlardan kelib chiqib, uy-joy kommunal xo'jaligi xizmatlari bozorini takomillashtirish uchun bugungi kunda asosiy e'tibor innovatsion rivojlanishga qaratilishi lozim. Aynan innovatsion boshqaruv faoliyatining mavjud holati va undagi muammolar uy-joy kommunal xo'jaligini isloh etish sohasida paydo bo'lgan voqe'liklar haqida ob'ektiv mulohaza qilish imkonini beradi.

Oxirgi bir necha o'n yilliklarda O'zbekistonda aholi sonining o'sish sur'atlarining yuqoriligiga qaramasdan (mustaqillik yillarida o'sish 9,4 mln.kishidan ko'proqni tashkil etdi), aholining turar-joy bilan ta'minlanganligining barqaror o'sishi kuzatilmoqda. Bugungi kunda mamlakatimizda faoliyat yuritayotgan 4 mingdan ziyod xususiy uy-joy mulkdorlari shirkati 32,4 mingdan ortiq ko'p xonadonli uylarga xizmat ko'rsatmoqda. Uy-joylarni, avvalo, ipoteka krediti asosida qurish va rekonstruksiya qilish ko'lami kengaymoqda. Bu o'tgan davr mobaynida aholi soni muttasil o'sib borishiga qaramasdan aholini uy-joy bilan ta'minlash darajasini kishi boshiga 2015 yilda bir kishiga umumiy maydonning 12,4 kv.m to'g'ri kelgan bo'lsa, 2025 yilda bu ko'rsatkich 15,4 kv.m gacha yetdi, ya'ni 1,2 karragacha o'sdi[14] (1-rasm).

1-rasm. 2015-2025 yillar uchun aholining turar-joy bilan ta'minlanganligi (1 yashovchiga uy-joy maydoni m²)

2015-2022 yillarda O'zbekistonda hammasi bo'lib 81493 ming kv.m turar-joylar foydalanishga topshirildi, shundan 59025 ming kv.m qishloq joylarga va 22468 ming kv.m shaharga to'g'ri keladi. 2015 yildan boshlab, 2022 yilgacha turar-joylarni ishga tushirish hajmi barqaror ijobiy dinamikaga ega bo'lib, 1,6 karragacha o'sdi, faqatgina 2023 yilda bu borada o'sish dinamikasida oldingi yilga nisbatan pasayish kuzatilgan (1-jadval).

1-jadval. O'zbekistonda turar-joylarni foydalanishga topshirish dinamikasi (ming kv. m)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Jami mamlakat bo'yicha	7700	8900	9200	10400	10700	11300	12000	11293
Shahar	2600	2200	2300	2700	2700	3000	3500	3468
Qishloq	5100	6700	6900	7700	8000	8300	8500	7825

Izoh: barcha ko'rsatkichlar yaxlitlangan ko'rinishda berilgan.

Agar respublikamiz bo'yicha turar-joylarni foydalanishga topshirishda jamiga nisbatan shahar ulushi 2015 yilda 33,7 foiz bo'lgan bo'lsa, mazkur ko'rsatkich 2023 yilda mos ravishda 30,7 foizga teng bo'lgan. Demak, shahar joylarida foydalanishga topshirilgan turar-joylarning umumiy hajmidagi ulushi o'tgan davr oralig'ida 3 foiz punktga kamaygan. Buning asosiy sababi oxirgi yillarda qishloq joylarida namunaviy uy-joylarning shaharga nisbatan ko'p qurilishidir. Shu bilan birga respublikamiz uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish sohasining bugungi holatini tahlil qilish asosida tizimda yuqorida ta'kidlab o'tilganidek, ijobiy o'zgarishlar bilan bir qatorda o'z yechimini kutayotgan muammolar mavjudligini ta'kidlagan holda ularni zudlik bilan hal etilishi lozim.

Uy-joy xo'jaligining tanazzul holati bugungi kunda davlatning eng dolzarb muammolaridan biriga aylandi. Bu asosan uy-joy fondlarining eskirganligi, ko'rsatilayotgan xizmatlar uchun tariflarning shakllanishi, boshqaruvchi kompaniyalarning aholi oldidagi majburiyatlarining buzishlari, o'z vaqtida joriy va kapital ta'mirlarni amalga oshirish, avariya holatidagi uy-joylardan aholini ko'chirish kabi masalalardan iborat.

Masalan, joylardagi ijro hokimiyati organlari xususiy uy-joy mulkdorlari shirkatlari va uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish tashkilotlari faoliyatini yetarlicha muvofiqlashtirmayapti. Ko'p xonadonli uy-joy fondini boshqarish va undan foydalanish borasida kompleks yondashuvning yo'qligi aholiga sifatli va kafolatli kommunal xizmat ko'rsatish tizimini yanada takomillashtirishga to'siq bo'lmoqda va uy-joy mulkdorlarining haqli e'tiroziga sabab bo'lmoqda.

Ko'p xonadonli uy-joy fondini tegishli darajada saqlashni nazorat qilishning samarali tizimi tashkil etilmagan, ko'p hollarda uy-joy fondini texnik ekspluatatsiya qilish va unda aholining xavfsiz yashashi bo'yicha belgilangan talablar buzilishiga yo'l qo'yilmoqda. Bino va inshootlarni ta'mirlash-tiklash ishlarini bajarishga oid qoida va muddatlarga rioya etilmayapti, eski uylarni buzish bo'yicha ishlar olib borilmayapti, ko'p xonadonli uylarga tutash hududlarning holati sanitariya normalari, qoidalari va gigiena me'yorlariga to'liq javob bermaydi. Aholi sifatli ichimlik suvi va markazlashtirilgan issiqlik ta'minoti bilan yetarli darajada ta'minlanmayapti.

Bundan tashqari so'nggi yillarda mamlakatimizda kommunal xizmat ko'rsatish bo'yicha zamonaviy bozorni shakllantirish yo'lida izchil sa'y-harakatlar amalga oshirilayotganligiga qaramasdan tahlillarning ko'rsatishicha, o'tgan davrda qabul qilingan bir qator qonunlar sohani rivojlantirishning huquqiy asosini to'la- to'kis ta'minlay olmayapti. Bugungi shiddat bilan o'zgarayotgan davr uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish tizimini yanada - takomillashtirish va rivojlantirishni taqozo etmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 18 apreldagi "Uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish tizimini boshqarishni yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-317-sonli farmoni sohada olib borilayotgan ishlarni tubdan yaxshilashga qaratilganligi bilan ahamiyatlidir. Farmonga muvofiq, O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish vazirligi hamda uning tarkibida Qoraqalpog'iston Respublikasi Uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish vazirligi, viloyatlar uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish boshqarmalari va Toshkent shahar uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish bosh boshqarmasi hamda ularning tumanlar (shaharlar)dagi bo'limlari tashkil etildi.

Shuningdek, ushbu farmonda respublika aholisining sifatli uy-joy kommunal xizmatlari bilan qamrab olinishini tubdan yaxshilash, uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish sohasida barcha tashkilotlarning o'zaro hamkorligi uyg'unlashgan texnologik zanjirini shakllantirish asosida uy-joy fondidan foydalanish tizimini yanada takomillashtirish, ko'p xonadonli uylarning saqlanishi talablariga rioya etilishi ustidan texnik nazoratning samarali tizimini yaratish maqsadida qator ustuvor vazifalarni amalga oshirish belgilangan.

Mazkur vazifalardan biri sifatida "uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish sohasiga oid me'yoriy-huquqiy bazani takomillashtirish bo'yicha takliflar ishlab chiqish, rivojlangan xorijiy davlatlarning ilg'or tajribasi hisobga olingan holda, uy-joy kommunal xizmat ko'rsatishning zamonaviy shakl va usullarini ishlab chiqish hamda joriy etish" belgilangan.

Ushbu nuqtai nazardan fikrimizcha, bugungi kunda ilg'or xorijiy mamlakatlar amaliyotida samarali qo'llanilib kelinayotgan tejamkor ishlab chiqarish konsepsiyasining ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish, sarf-xarajatlarni kamaytirish, mahsulot sifatini yaxshilash, iste'molchilar xohish- istaklarini qondirishga yo'naltirilgan zamonaviy sifat menejmentini namoyon etuvchi innovatsion yondashuv ekanligini e'tiborga olgan holda ushbu boshqaruv usulining respublikamiz kommunal xizmat ko'rsatish sohasida, xususan, uy-joy fondini boshqarish va tartibga solish sohasida qo'llash maqsadga muvofiq.

Masalan, tejamkor ishlab chiqarish yondashuvini munitsipal sohasiga, xususan uy-joy kommunal sohasiga joriy etish masalasi ham xorijiy, ham Rossiya amaliyotida dolzarb va o'z tasdig'ini topgan.

Uy-joy kommunal sohasida tejamkor texnologiyalarni to'g'ri moslashtirish uchun xizmat ko'rsatishning ushbu sohasida jarayonlarning o'ziga xos quyidagi qirralarini ajratish muhim hisoblanadi:

- axborotlarning muhimligi va mazkur axborotlar to'liq, tushunarli va ishonchli bo'lishi;
- vazifalarning sezirali darajadagi turli xilligi; axborotlarni uzatishning ko'p sonli bosqichlari;
- samarali xizmatlar ko'rsatishdan keladigan yashirin foyda va zararlar; xizmatlar ko'rsatishni tezlashtirish uchun aniq-ravshan motivatsiyaning yo'qligi.

Taxminiy hisob-kitoblarga ko'ra xizmat ko'rsatish tashkilotlarida 30 foizdan 50 foizgacha bo'lgan sarf-xarajatlar – bu iste'molchilar istaklarini qondirish yoki qayta ishlashlar tezligining pastligi natijasidagi xarajatlardir[15].

Tahlillarga ko'ra bugungi kunda respublikamiz uy-joy kommunal xo'jaligi sohasida to'plangan muammolarni quyidagicha tizimlashtirish mumkin:

- xususiy uy-joy kommunal xo'jaligi shirkatlarida, uy-joy fondini boshqarishda va umuman sohada bozor tamoyillari asosida faoliyat yuritish tizimining to'liq yo'lga qo'yilmaganligi;

- sohada boshqaruvning iqtisodiy usullariga nisbatan ma'muriy usullarning ustunligi;

- xo'jalik yuritishda sarf-xarajatlarning yuqoriligi, xizmatlar ishlab chiqarish va ko'rsatish jarayonida energiya va resurslarni yo'qotish darajasining yuqoriligi;

- tariflarni shakllantirishda shaffoflikning yetishmasligi;

- xarajatlar sarfi borasida aholi xabardorligining talab darjasida emasligi;

- soha tashkilotlari investitsion jozibadorligining pastligi;

- aholining kommunal to'lovlar(issiq suv, sovuq suv, kommunal to'lovlar, elektr energiya, gaz va boshq.) borasidagi qarzdorligining oshib borayotganligi;

- kommunal to'lovlarni o'z vaqtida to'lash imkoniyatiga ega aholi orasida o'z vaqtida kommunal xizmat uchun to'lovlarni to'lamaydiganlar ulushining yuqoriligi;

- kommunal infratuzilma va umuman sohadagi asosiy fondlar eskirish (jismoniy va ma'naviy) darajasining yuqoriligi;

- xususiy uy-joy kommunal shirkatlari a'zolarining o'zini-o'zi boshqarish borasidagi loqaydliklarining yuqoriligi, ularda bozor sharoitida faoliyat yuritish borasida bilim va ko'nikmalarning yetishmasligi;

- ko'rsatilgan kommunal xizmatlarni to'liq to'lashdan qochish (hisoblagichlarni o'rnatmasdan o'zboshimchalik bilan resurslardan foydalanish) holatlarining hamda aholi orasida beparvolik kayfiyatining saqlanib qolayotganligi va hokazolar.

Yuqorida keltirilgan ushbu muammolarni bartaraf etish o'z navbatida kompleks yondashuvni talab etadi. Buning uchun uy-joy kommunal xo'jaligining bozor munosabatlariga o'tishi, sohani isloh etishning umumiy yo'nalishiga va bosqichma-bosqich budjetdan moliyalashtirishdan voz kechish tartibining amaliyotga joriy etilishi natijasida sohada davlat va xususiy sektor sherikchiligi asosida uy-joy fondini boshqarish va tartibga solish tizimini takomillashtirish zarur bo'ladi. Bunda davlat, mahalliy o'zini-o'zi boshqarish organlari, biznes vakillari va aholining o'zaro sherikchiligi asosida doimiy ravishda samarali hamkorligini yo'lga qo'yish zarur bo'ladi.

Uy-joy kommunal xizmatlar sifatini boshqarish o'zida iste'molchilarga taqdim etilayotgan xizmatlarning xavfsizlik, ishonchlilik va texnik hamda sanitar talablarga mosligi ustidan davlat va ichki ishlab chiqarish tizimi nazoratini namoyon etadi.

Uy-joy kommunal xo'jaligi sohasining muhim tarmoqlaridan biri - bu uy-joy fondi hisoblanadi. Uy-joy fondi - inson yashashi uchun yaroqli bo'lgan turar joydan, shu jumladan uylar, kvartiralar, xizmat turar joylari, maxsus uylardan (yotoqxonalar, vaqtinchalik uy-joy fondi uylari, nogironlar, faxriylar, yolg'iz qariyalar uchun internat-uylar, shuningdek bolalar uylari va boshqa maxsus maqsadli uylardan) iborat bo'lgan fond [1] hisoblanadi. Uylarda joylashgan savdo, maishiy va nosanoat yo'nalishidagi o'zga ehtiyojlarga mo'ljallangan, yashash uchun mo'ljallanmagan joylar uy-joy fondiga kirmaydi.

Uy-joy fondini boshqarish uy-joy fondini, muhandislik uskunalarini, shu uylarga tutash, obodonlashtirish elementlari bo'lgan yer uchastkalarini lozim darajada saqlashni, ularga xizmat ko'rsatish va ularni ta'mirlashni hamda fuqarolarning yashashi uchun zarur sharoitlarni yaratishga qaratilgan boshqa faoliyatni o'z ichiga oladi.

O'zbekiston Respublikasida davlat uy-joy fondini boshqarish, xususiy uy-joy fondini boshqarish, ko'p kvartirali uyni boshqarish, shirkat tashkil etilgan ko'p kvartirali uyni boshqarish, shirkat tashkil etilmagan ko'p kvartirali uyni boshqarish shakllari mavjud bo'lib, ushbu boshqaruv shakllari bir-biridan farqli va o'ziga xos jihatlarga ega.

Aholiyashash shart-sharoitlarining yaxshilanishi ko'pjihtadan uy-joy fondidan foydalanish samaradorligining oshishidan, kommunal resurslarni yetkazib berish sifatining yaxshilanishidan, yangi zamonaviy resurs va energiyatejamkor jihozlarni o'rnatishdan, fanning yangi yutuqlarini amaliyotga joriy etish natijalariga bog'liq. Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirish yoki aholining yashash shart-sharoitlarini yaxshilash ma'lum darajadagi ham davlat ham ko'chmas mulk egalari shaxsiy xarajatlari bilan bog'liq bo'lib ular quyidagilarda namoyon bo'ladi:

- yuqori darajada eskirgan uy-joy fondlarini kapital ta'mirdan o'tkazish;
- uy-joy fondidan foydalanish davridagi sarf-xarajatlar qiymatini pasaytirish;
- uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish sohasidagi barcha tashkilotlarning o'zaro hamkorlikdagi samarali aloqalarini o'rnatish;
- uy-joy kommunal xo'jaligi shirkatlari xodimlarining malakalarini oshirish va h.k.lar.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqotlarning ko'rsatishicha, tejamkor ishlab chiqarish avvalo, barcha xodimlarning o'z ijodiy salohiyatini namoyon etishlariga asoslanadi. Faoliyat yuritishda qattiq tartibga solishga yo'naltirilgan boshqa boshqaruv texnologiyalaridan farqli o'laroq ushbu yondashuv barcha darajalardagi xodimlarni optimallashtirish jarayoniga jalb etish imkonini beradi.

Lekin tejamkor ishlab chiqarish dastaklarini joriy etishdagi ko'pgina yutuqlar mavjudligiga qaramasdan, ushbu usullarni boshqaruv faoliyatiga doimiy ravishda joriy etishda o'z murakkabliklari mavjud bo'lib, buning uchun tejamkor ishlab chiqarish falsafasi avvalo korporativ madaniyat va tafakkur shakliga aylanishi lozim. Qachonki xodimlar fikrlashlarini tor texnologik vazifalardan ishlab chiqarish, iqtisodiy va moliyaviy o'zaro aloqalarni anglashga qayta yo'naltira olgan taqdirdagina ushbu boshqaruv usuli uzoq muddatli istiqbolda samarali ishlashga yo'naltirilgan bo'ladi.

Fikrimizcha, respublikamizda uy-joy fondini boshqarish tizimini takomillashtirish maqsadida tejamkor ishlab chiqarish konsepsiyasi joriy etish natijasida quyidagilarga erishish mumkin:

- sohada faoliyat yurituvchi barcha xodimlar ongida resurslar(inson, moddiy, moliyaviy va vaqt)dan samarali va oqilona foydalanish madaniyati va ko'nikmalarini shakllantirishga;
- xususiy uy-joy mulkdorlari shirkatlari faoliyat yuritishlari va uy-joy fondidan foydalanishning bozor talablariga mos keladigan institutsional jihatdan mukammal tashkiliy-huquqiy asoslarini takomillashtirishga;
- uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish tizimini tashkil etishni maksimal darajada soddalashtirish va ortiqcha sarf-xarajatlarni bartaraf etish, shuningdek, kamroq vaqt oralig'ida ko'proq xizmat ko'rsatishni ta'minlash;
- uy-joy kommunal xizmat sohasi bo'yicha aholiga xizmat ko'rsatishni tashkil etishda uning sifat nazoratini o'z ichiga oladigan tizimli yondashuvni shakllantirish;

xizmat ko'rsatish sohasiga zamonaviy innovatsion va axborot texnologiyalarini joriy etish orqali sohada innovatsion usullarning rivojlanishini ta'minlash va investorlar uchun maksimal darajada mumkin bo'lgan iste'mol qiymatini yaratish;

kommunal xizmat ko'rsatish sohasidagi barcha tashkilotlarning o'zaro hamkorligining uyg'unlashgan texnologik zanjirini shakllantirish asosida uy-joy fondidan foydalanish tizimi samaradorligini oshirish;

uy-joy fondini ta'mirlashda "eng kam xarajatlar bilan aniq muddatida" tamoyiliga asoslangan tejamkor ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) tizimini yo'lga qo'yish.

Shunday qilib, yuqorida keltirilgan fikr-mulohazalardan kelib chiqib xulosa qiladigan bo'lsak ilg'or xorijiy davlatlar tarmoq va sohalari amaliyotida samarali qo'llanib kelinayotgan tejamkor ishlab chiqarish konsepsiyasini respublikamiz kommunal xizmat ko'rsatish xo'jaligi, xususan uy-joy fondini boshqarish tizimi xo'jaliklari faoliyatiga muvaffaqiyatli joriy etish tizimda amalga oshirilayotgan islohotlar samaradorligini oshirishga muhim hissa bo'lib qo'shilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasining uy-joy kodeksining 7 va 138 moddalari.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish tizimini boshqarishni yanada takomillashtirish chora- tadbirlari to'g'risida"gi PF-5017-sonli farmoni. 2017 yil 18 aprel.
3. Абдуллина, А. Р. Жилищно-коммунальное хозяйство в России // Молодой ученый *сайт+ URL: <http://www.moluch.ru /conf/econ/ archive/12/1433/>.
4. Аксенов П.Н. Информационные технологии в ЖКХ как инструмент повышения эффективности и результативности управления жилищно-коммунальным хозяйством города Москвы. – М.: Юго-Восток-сервис, 2009. – 243 с.
5. Вумек Д.П. Бережливое производство: как избавиться от потерь и добиться процветания вашей компании / Джеймс П. Вумек, Дэниел Т. Джонс; пер. с англ. *С. Турко+. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2004. – 471 с.
6. Доржиева Э.Л. Инновации в управлении корпорацией на основе внедрения концепции «Бережливого производства»// Вестник ИргТУ №7(78) 2013 с.158.
7. Зарубин, В.Н., Астахов, С.В. Инновационные методы управления проектами в строительстве на Lean и BIM технологий: учебно-методическое пособие/ В.Н.Зарубин, С.В. Астахов.-М.: Изд-во РАГС, 2001.-100с.
8. Имаи М. Гемба кайдзен: Путь к снижению затрат и повышению качества. М.: Альпина Бизнес Букс, 2014.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
